

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 535/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. marca 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. R. P. a Mgr. A. P., obaja bytom R., zastúpených advokátom JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 41/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 41/2005 porušil základné právo Mgr. R. P. a Mgr. A. P., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Mgr. R. P. a Mgr. A. P. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume po 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Mgr. R. P. a Mgr. A. P. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 634 € (slovom šesťstotridsaťštyri eur), ktoré je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť na účet ich advokáta JUDr. I. K., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 535/2011-10 z 23. novembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. R. P. (ďalej len „sťažovateľ“) a Mgr. A. P. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 41/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti – okrem popisu úkonov vykonaných v napadnutom konaní – vyplynulo: *„Predmetné konanie začalo 18. 08. 2005 a stále prebieha. Jeho dĺžka do dnešného dňa prekročila šesť rokov. Podľa nášho názoru nejde o vec skutkovo, právne alebo procesne zložitú. Žaloba o náhradu škody doručená súdu bola podložená všetkými potrebnými dokladmi. Ako účastníci konania sme vždy reagovali na výzvy súdu alebo žiadosti znalca riadne a včas a nie sme si vedomí, že by sme k dĺžke konania prispeli svojím konaním.*

V snahe domôcť sa meritórneho rozhodnutia okresného súdu vo veci sme v danom prípade sme využili ustanovenie § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení a písomne sme upozornili predsedu okresného súdu na prieťahy v súdnom konaní, avšak aj po ubezpečení predsedom Okresného súdu v Trenčíne, že dohliadne na plynulosť konania, k náprave nedošlo.

Podľa nášho názoru v danej veci spôsobil prieťahy súd. Prvé pojednávanie nariadil až po viac ako roku. Znalca ustanovil takmer až po piatich rokoch. Znalec si vyžiadal podklady pre vypracovanie znaleckého posudku po štyroch mesiacoch. Následne bola uznesením okresného súdu zo dňa 29. 06. 2010 lehota na podanie znaleckého posudku predĺžená do 31. 07. 2010. Máme za to, že aj v tomto prípade možno prieťahy v konaní pričítať okresnému súdu, pretože znalec nerešpektoval šesťdesiatdňovú lehotu na podanie znaleckého posudku a súd lehotu predĺžil až po uplynutí pôvodnej lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Znalec nerešpektoval ani predĺženú lehotu na vypracovanie znaleckého posudku. Znalecký posudok doručil okresnému súdu až 18. 10. 2010.

Zároveň máme za to, že k dĺžke konania prispeli aj procesné pochybenia súdu, keď súd opomenul doručiť predvolanie zástupcovi žalobkyne a opätovne odročoval a menil termín pojednávania. Do dnešného dňa konanie stále pokračuje...“

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Mgr. R. P. a Mgr. A. P. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 25C/41/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

3. Mgr. R. P. a Mgr. A. P. priznáva finančné zadosťučinenie 7 000 Eur (slovom sedem tisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť Mgr. R. P. a Mgr. A. P. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. *Mgr. R. P. a Mgr. A. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 489,50 Eur, ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť na účet advokáta... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“*

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 1092/2011 z 19. decembra 2011 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 16. januára 2012.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

«... oznamujem Vám, že netrvám na tom, aby sa konalo ústne pojednávanie...

Skutková a právna zložitosť sporu:

Konkrétna právna vec bola skutkovo aj právne zložitým sporom. Išlo o náhradu škody z nezákonného úradného postupu. Vo veci bolo potrebné vykonať pre posúdenie dôvodnosti výšky žalobného nároku komplikované aj časovo náročné znalecké dokazovanie. K predĺženiu konania prispeli aj tie skutočnosti, že žaloba bola pôvodne podaná nesprávne súdu, ako aj to, že v priebehu konania z dôvodov organizačných zmien v justícii došlo vo veci k zmene zákonnej sudkyne, čo malo za následok opätovné štúdium už existujúcich listinných dôkazov, ako aj množstvo nových spisov pridelených z tohto dôvodu.

Základné právo žalobcov bolo Okresným súdom Trenčín porušené najmä v čase od pridelenia spisu JUDr. P. do pridelenia veci JUDr. P. Stalo sa tak v dôsledku neprimeraného zaťaženia uvedenej sudkyne. Neprimerané zaťaženie bolo aj u sudkyne P., ktorá prevzala veľké množstvo spisov po odchode sudcov na novovzniknutý súd v Novom Meste nad Váhom, pretože títo sudcovia podľa zákonných ustanovení o „reorganizácii súdov“ zanechali začaté spisy na Okresnom súde Trenčín. Zákonná sudkyňa P. bola predchádzajúcim vedením upozornená na nutnosť rýchleho konania, a tým na sťažnosť na prietahy až dňa 30. 11. 2009. Odvtedy vykonávala úkony vo veci plynulo tak, aby došlo k skončeniu veci.

K návrhu prikázať Okresnému súdu Trenčín konať bez zbytočných prietahov a k výške finančného odškodnenia:

Sťažovatelia navrhovali, aby tunajšiemu súdu bolo prikázané konať bez zbytočných prietahov. V tejto časti je ich návrh neopodstatnený. Navrhujem, aby bol v uvedenom rozsahu zamietnutý, nakoľko bolo medzičasom rozhodnuté v merite veci.

Pokiaľ ide o nárok sťažovateľov na primerané finančné odškodnenie, považujem ich návrh voči tunajšiemu súdu za neprimerane vysoký.»

2.2 Právny zástupca sťažovateľov vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

«... V prvej časti vyjadrenia predsedníčka Okresného súdu Trenčín chronologicky popisuje úkony zákonných sudcov okresného súdu. Vôbec však neodôvodnila postup podpredsedu okresného súdu, ktorý listom zo dňa 2. 5. 2008, doručeným dňa 19. 5. 2008 mojim klientom oznámil, že vzhľadom na dlhší časový odstup medzi jednotlivými úkonmi súdu bude plynulosť konania pravidelne sledovať. Napriek tomuto prísľubu bola zákonná sudkyňa vedením okresného súdu upozornená na nutnosť rýchleho konania až 30. 11. 2009. Táto skutočnosť je uvedená v prvom odseku na piatej strane vyjadrenia okresného súdu.

Ďalej okresný súd vo svojom vyjadrení uvádza, že 5. 3. 2010 došlo k ustanoveniu znalca Ing. V. L., ktorý mal v lehote 60 dní od doručenia uznesenia vyhotoviť znalecký posudok. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 3. 2010. Súdny znalec znalecký posudok v stanovenej lehote nevypracoval. Uznesením sp. zn. 25C 41/05-154 zo dňa 29. 6. 2010 súd na žiadosť znalca zo dňa 28. 6. 2010 predĺžil termín na vypracovanie znaleckého posudku do konca mesiaca júl 2010. K požiadaniu o predĺženie lehoty a teda, ako vyplýva z vyššie uvedeného, aj k jej akceptovaniu zo strany okresného súdu došlo až po uplynutí 60-dňovej lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Prvý úkon smerom k vyžiadaniu si podkladov od mojich klientov vykonal znalec až 13. 7. 2010, t. j. takmer 4 mesiace od jeho ustanovenia za znalca. Moji klienti nemajú vedomosť o tom, že by okresný súd opätovne predĺžil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku. Vo vyjadrení okresného súdu sa len uvádza že dňa 6. 8. 2010 bol znalec vo veci vyhotovenia znaleckého posudku urgovaný. Napriek tomu bol znalecký posudok doručený súdu až 18. 10. 2010.

Aj následné konanie súdu opätovne potvrdzuje prieťahy v konaní, keďže ďalšie pojednávanie bolo vytýčené až na termín 4. 7. 2011. Toto pojednávanie sa však z dôvodu pochybenia súdu (nebol predvolaný zástupca žalovanej 2) nekonalo.

Ďalší termín pojednávania, určený na deň 10. 8. 2011 bol taktiež zrušený z pracovných dôvodov zákonnej sudkyne a zmenený na deň 22. 9. 2011. Na tomto pojednávaní súd vo veci meritórne rozhodol.

Aj pri vypracovávaní písomného vyhotovenia predmetného rozsudku došlo k ďalším prieťahom v konaní, keďže tento nebol vypracovaný do 30 dní od jeho vyhlásenia a na poštovú prepravu bol súdom daný až dňa 15. 12. 2011.

Čo sa týka vyjadrenia súdu, že konkrétna právna vec bola skutkovo aj právne zložitým sporom a že k predĺženiu konania prispeli aj tie skutočnosti, že „žaloba bola pôvodne podaná nesprávnemu súdu“, s týmto tvrdením nemôžem súhlasiť. Žaloba síce bola podaná na dňa 18. 8. 2005 na miestne nepríslušnom súde, avšak na Okresný súd Trenčín bola postúpená prakticky obratom a to dňa 29. 9. 2005. Konanie na Okresnom súde Trenčín teda trvalo takmer 6 rokov. Po vypracovaní znaleckého posudku bola vec rozhodnutá hneď na prvom konanom pojednávaní. Dve pojednávania, ktorých termíny konania boli vytýčené pred týmto pojednávaním sa konať nemohli nie z dôvodov spôsobených účastníkmi konania. Z toho vyplýva, že v prípade, ak by boli zákonní sudcovia v primeraných lehotách vytyčovali termíny pojednávania a oveľa skôr nariadili znalecké dokazovanie, mohlo byť vo veci v krátkom čase meritórne rozhodnuté. ...

K výške finančného odškodnenia na základe stanoviska Okresného súdu Trenčín uvádzam, že moji klienti, s prihliadnutím na opakované prieťahy počas celého konania Okresného súdu Trenčín a celkovú dĺžku trvania prvostupňového konania, považujú požadované finančné odškodnenie za primerané.

Zároveň oznamujem súdu, že netrváme na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 25 C 41/2005:

Dňa 18. augusta 2005 podali sťažovatelia Okresnému súdu Bratislava I žalobný návrh na „náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu štátu“ proti Slovenskej republike – Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo výstavby“).

Dňa 7. septembra 2005 bola vec z dôvodu miestnej príslušnosti postúpená na ďalšie konanie okresnému súdu.

Dňa 29. septembra 2005 bola vec na okresnom súde zaevidovaná pod sp. zn. 25 C 41/2005.

Dňa 8. decembra 2005 okresný súd vyzval ministerstvo výstavby, aby sa písomne vyjadrilo k žalobnému návrhu.

Dňa 22. decembra 2005 ministerstvo výstavby požiadalo okresný súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe.

Dňa 26. januára 2006 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie ministerstva výstavby k žalobe.

Dňa 9. mája 2006 bolo okresnému súdu doručené doplnenie k vyjadreniu ministerstva výstavby k žalobe.

Dňa 11. augusta 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. október 2006.

Dňa 11. októbra 2006 sťažovatelia podali písomné námietky k vyjadreniu ministerstva výstavby.

Dňa 16. októbra 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu ďalšieho dokazovania. Okresný súd vyžiadal listinné dôkazy od M. T. a O. T.

Dňa 19. októbra 2006 sťažovatelia doplnili svoje námietky k vyjadreniu ministerstva výstavby.

Dňa 26. októbra 2006 ministerstvo výstavby podalo písomné vyjadrenie k žalobe.

Dňa 15. novembra 2006 O. T. zaslal okresnému súdu „*dostupné doklady*“.

Dňa 23. novembra 2006 M. T. okresnému súdu oznámilo, že žiadosti súdu o zaslanie žiadaného spisového materiálu „*v súčasnej dobe nemôžeme vyhovieť, nakoľko tento spisový materiál bol na základe požiadavky zaslaný na K. v T.*“.

Dňa 30. novembra 2006 bol spis sp. zn. 25 C 41/2005 pripojený k spisu sp. zn. 17 C 213/2005, pričom k vráteniu predmetného spisu došlo 3. januára 2007.

Dňa 3. marca 2008 okresný súd si od M. T. vyžiadal spis sp. zn. SpOÚ 328/2003/ZVK.

Dňa 16. apríla 2008 M. T. zaslalo okresnému súdu spis sp. zn. SpOÚ 328/2003/ZVK.

Dňa 14. mája 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. jún 2008.

Dňa 13. júna 2008 sa sťažovatelia písomne vyjadrili k predmetnej veci.

Dňa 16. júna 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „*za účelom vykonania znaleckého dokazovania*“.

Dňa 5. marca 2010 okresný súd uznesením č. k. 25 C 41/2005-147 ustanovil vo veci znalca z odboru stavebníctva – Ing. V. L. a uznesením č. k. 25 C 41/2005-148 uložil sťažovateľom, aby zložili preddavok na trovy dokazovania.

Dňa 23. marca 2010 sťažovatelia zložili preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 27. apríla 2010 ustanovený znalec prevzal spis pre účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 28. júna 2010 ustanovený znalec požiadal okresný súd o predĺženie 60-dňovej lehoty na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 29. júna 2010 okresný súd uznesením č. k. 25 C 41/2005-154 predĺžil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 31. júla 2010.

Dňa 13. júla 2010 znalec požiadal sťažovateľa o predloženie podkladov na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 2. augusta 2010 znalec požiadal sťažovateľov o doplnenie podkladov na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 6. augusta 2010 okresný súd urgoval znalca na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 10. septembra 2010 znalec požiadal okresný súd „o tolerovanie meškania na podanie ZP, ku ktorému došlo z objektívnych dôvodov“.

Dňa 6. októbra 2010 znalec doručil okresnému súdu informáciu „o rozpracovanosti rozsudku“.

Dňa 13. októbra 2010 znalec doručil okresnému súdu informáciu „o rozpracovanosti rozsudku II.“.

Dňa 18. októbra 2010 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok číslo 40/2010.

Dňa 12. novembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 25 C 41/2005-266 priznal odmenu za vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 12. januára 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 4. júl 2011.

Dňa 11. mája 2011 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo dopravy“) okresnému súdu oznámilo, že ministerstvo výstavby ex lege zaniklo, a preto žiada v danej veci ďalej konať s ministerstvom dopravy ako jeho právnym nástupcom.

Dňa 4. júla 2011 bolo pojednávanie odročené na 25. august 2011 pre účely predvolania právneho zástupcu sťažovateľky.

Dňa 28. júla 2011 sa ministerstvo dopravy písomne vyjadrilo k žalobe.

Dňa 10. augusta 2011 okresný súd oznámil účastníkom konania zmenu termínu pojednávania, ktoré bolo nariadené na 22. september 2011.

Dňa 22. septembra 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vyhlásil rozsudok č. k. 25 C 41/2005-287.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 41/2005 dochádzalo k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti

každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s potrebou znaleckého dokazovania, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania takmer 6 rokov (na okresnom súde bolo začaté 29. septembra 2005) je už samo osebe neprimerané. Ústavný súd tiež konštatuje, že okresný súd bol v danej veci bez akéhokoľvek dôvodu nečinný od 3. januára 2007 do 3. marca 2008 (štrnásť mesiacov) a od 16. júna 2008 do 5. marca 2010 (dvadsať mesiacov). Okrem toho okresný súd bezdôvodne toleroval nečinnosť znalca minimálne od 31. júla 2010 do 18. októbra 2010 napriek tomu, že všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca (napr. III. ÚS 111/01, II. ÚS 216/09 a iné). Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľný, pretože počas najmenej troch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Obranu predsedníčky okresného súdu, že v danom prípade sa to stalo „v dôsledku neprimeraného zaťaženia... sudkyne“, nebolo

možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že medzičasom bola predmetná vec na okresnom súde rozhodnutá rozsudkom 22. septembra 2011, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia navrhli priznať primerané finančné zadosťučinenie *„vo výške 7 000 €, ktoré je dotknutý okresný súd povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.*

Primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7 000 € požadujeme priznať... aj z toho dôvodu, že žaloba podaná na okresný súd je vo veci náhrady škody spôsobenej nesprávnym

úradným postupom orgánu štátnej správy, teda opäť orgánom štátu. Nesprávny úradný postup konštatovali tak orgány dozoru, ako aj druhostupňové orgány...“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä vzhľadom na dlhodobú nečinnosť súdu a povahu veci považuje za primerané každému zo sťažovateľov v sume po 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia 1. septembra 2011, spísanie sťažnosti 1. septembra 2011 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 16. januára 2012). Za dva úkony vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 €, teda 247 €, a dvakrát režijný paušál v sume 7,41 €, teda 14,82 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2012 patrí odmena v sume 127,16 € s režijným paušálom v sume 7,63 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu

396,61 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 316,99 € v prípade jedného sťažovateľa. V prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 634 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. marca 2012